

UBEHAGELIG: Folkehelseinstituttet frykter blant annet infeksjonssykdommer i huden som følge av bakterier i sommervarmt badevann.

Foto: Anders Martinsen / Scanpix.

POPPER OPP: I fjor ble det solgt minst 30 000 barnebasseng. De færreste er klar over hvor viktig det er å rense vannet. Foto: Robert Bråthen / Samfoto.

Bakteriebomber i sommersolen

Enkle svømmebasseng i hagen er snart like vanlig som trampoliner. At bakterier i det sommervarme vannet kan gi infeksjoner i huden, øregangene, slimhinnene og urinveiene er det få som tenker over. Blir det en varm sommer, frykter Folkehelseinstituttet en sterk økning i slike infeksjonssykdommer.

TEKST: RIKKE ÅSERUD

FORMERER SEG: *Pseudomonas* er en av bakteriene som trives godt i soloppvarmede badebasseng uten rensemidler. Barn som bader risikerer en rekke ubehagelige infeksjoner. Foto: WireImageStock / Scanpix.

Folkehelseinstituttet ser med bekymring på den store utbredelsen av store barnebasseng med stillestående vann. Få forbrukere er klar over smittefaren i solvarme kar, mener avdelingsdirektør Truls Krogh i avdeling for vannhygiene.

– Folk kjøper et basseng i en hvilken som helst butikk og tror det bare er å sette i gang og bruke det. I mange tilfeller tenker verken kjøper eller selger over at bassenget må renses, sier Krogh.

Bakterier som finnes over alt rundt oss i naturen får ideelle groforhold i sommervarmt bassengvann. Det er særlig *pseudomonas* og mykobakteirer som trives i bassengene. Jo varmere vannet er, jo raskere gror bakteriene, som trives aller best mellom 35 og 40 grader, men som yngler allerede fra de første solstrålene får temperatu-

ren opp i en behagelig badetemperatur rundt 25 grader. Dersom vannet skiftes sjelden, eller man ikke er nøyaktig med desinfeksjonsmidlene, vil mengden av bakterier som raskt oppstår i vannet kunne gi blant annet ørebetennelse, urinveisinfeksjon, brystbetennelse, hudinfeksjoner og infeksjoner i slimhinnene.

– Det later til å være en utbredt oppfatning at det ikke er så farlig med vannet så lenge det bare er kjentfolk som skal bruke bassenget. Men det er ikke først og fremst fra person til person sykdommene smitter. Det er fra bakterier som finnes over alt ellers, sier Krogh. Han hevder at man foreløpig har sett få eksempler på sykdomsutbrudd etter bassengbading i Norge.

Truls Krogh

– Men vi frykter at det blir mer av det etter hvert som

det blir mer og mer populært med basseng i hagen, sier han.

Ingen regler

Før var basseng i hagen forbeholdt de aller rikeste. Nå kan hvem som helst kjøpe seg et enkelt basseng for noen få tusenlapper. Noen fullstendig oversikt over hvor mange badebasseng som står rundt omkring i norske hager finnes ikke, men i følge bransjefolk ble det solgt minst 30 000 barnebasseng, eller såkalte pop-up-basseng, bare i fjor.

Mens det i Forskrift for badeanlegg, bassengbad og badstu m.v. er strenge krav til vannkvaliteten og driften av offentlige bassengbad, er det ingen regler for hygienisk drift av privateide basseng og bad til eget bruk, som kan bli de reneste bakteriebomber i sommervarmen.

Underrapportering

Hvor utbredt det er at folk blir syke etter bading, er det imidlertid delte meninger om. Det er gjort få studier på området her til lands, men i 2007 beskrev fastlegene og forskerne Kirsti Malterud og Janecke Thesen et lokalt infeksjonsutbrudd etter bading i et privat utendørs boblebad. Sykdomsutbruddet omfattet seks ellers friske personer, som etter badingen fikk plager som hårkjertelbetennelse, lymfeknutevulst, utslett, sår hals og feber.

– Slike plager som vi beskriver i studien er ikke unike for boblebad. De kan også oppstå etter bading i svømmebasseng der vannet blir stående over tid, forklarer Janecke Thesen.

I studien konkluderte Thesen og Malterud med at badeassosiert pseudomonasinfeksjon hos ellers friske personer kan være langt mer vanlig enn vi har trodd til nå. Pseudomonasinfeksjon er en samlebetegnelse på ulike infeksjoner forårsaket av bakterien pseudomonas.

– Potensialet for underrapportering er stort, og vår teori er at mange feildagnostiseres, blant annet fordi infeksjonssykdommene ligner andre, vanlige sykdommer som for eksempel brennkopper, sier Thesen. Hun er forbløffet over mangelen på informasjon om faren for bakterievekst og smitte i bassenger og boblebad.

– Både det offentlige og produsentene har en jobb å gjøre med hensyn til opplysning om disse problemene. Trolig er det sykdommer som er på rask fremmarsj som følge av at private bassenger og boblebad blir stadig mer

populært, men selv i legenes oppslagsverk og hos Folkehelseinstituttet finnes forbløffende lite informasjon, påpeker Thesen.

Rensepakke følger ikke med

Smart Club er en av de store forhandlerne av barnebassenger. I følge sesonginnkjøpsansvarlig Jan Syvertsen selges bassengene sammen med en filterpumpe som skal holde bassenget fritt for sand, gress og så videre, men rensedmidler mot bakterievekst følger ikke med. Det må du kjøpe ved siden av. Syvertsen håper folk er klar over hvor viktig dette utstyret er.

– Det er veldig viktig at de som kjøper de store bassengene også tar med en rensapakke. Gjør de ikke det, blir bassenget en ren bakteriebombe, sier han.

– Vet folk hvor viktig det er?
– Det kan nok være en del som ikke er bevisst på det.

– Hva gjør dere for å opplyse kundene?

– I butikkene presenterer vi bassengene sammen med pakkene med rensedmidler, og vi annonserer dem også sammen, forklarer Syvertsen, som generelt ikke oppgir kjedens salgstill og som dermed ikke kan si om det er samsvar mellom hvor mange basseng og hvor mange rensepakker som selges.

– Men man kan sikkert være enda flinkere til å selge rensedmidler, sier han. Noen konkrete planer om å forbedre informasjonen på dette området foreligger imidlertid ikke.

raa@huseierne.no

Med jevnlig oppfølging blir det en ren fornøyelse å ha basseng i hagen. Valgmulighetene er mange, både når det gjelder rensesystemer og bassengtyper.

TEKST: RIKKE ÅSERUD

– Renseteknologien har kommet veldig langt de siste årene, sier selger Rolf Carlsen i Bassengspesialisten. Til store basseng kan det aller meste etter hvert ordne seg selv, forteller selgeren. Du får løsninger der vannet måles og rensedmidler tilsettes automatisk slik at du hele tiden har riktige klor- og ph-verdier i vannet. Du får også roboter som kan gå på bassengbunnen av seg selv og som holder vannet fritt for rusk og rask.

– Det eneste som kreves i tillegg, er stort sett vedlikehold og rensning av filterne i rørsystemene, samt kontroll av at systemene virker som de skal, sier Carlsen.

Ifølge daglig leder Jørn Vidar Larsen i Herdins, som blant annet forhandler bassengrensedmidler, er folk generelt flinke til

å følge opp dette når de først anlegger basseng av en viss størrelse. I likhet med flere eksperter er det de halvstore barnebassengene han er bekymret for.

– De går for lut og kaldt vann, sier han, og anbefaler klortabletter for enkel rens av mindre bassenger. Ved riktig dosering lukter det ikke klor annet enn akkurat når du tilsetter tablettene, hevder han.

– Det finnes også klorfrie rensedmidler. Tabletter med aktivt oksygen er et godt alternativ til klor, sier Larsen.

Hus & Bolig har tidligere skrevet om det mineralbaserte rensedmidlet Pool-San, som nå er godkjent av Folkehelseinstituttet.

Stor badelyst

Til tross for finanskrisen og nedgangstider melder flere av de store bassengleverandørene om uforminsket badelyst i norske hus og hager. Når svømmebasseng ikke lenger er luksus for de få, henger det blant annet sammen med det store tilbudet på markedet. Hus & Bolig har sett på noen av mulighetene:

Selvbærende stålbasseng

De fleste selvbærende basseng består av en ramme med stålplater med en slitesterk duk inni som holder på vannet, omtrent som en regnfrakk. Disse bassengene kan plasseres rett på bakken, og stiller ikke andre krav til landskapet enn at grunnlaget er forholdsvis flatt. De kommer i mange ulike størrelser, dybder og priser, og kan være en god start dersom lommeboka ikke tillater de helt store krumspringene, eller om du bare vil ha basseng i en periode. Er du ute etter noe mer permanent, går det også an å grave et basseng av denne typen helt eller delvis ned i bakken. Det vanligste er da å bygge en terrasse rundt, for ikke alle tåler etterfylling av masse inntil veggene.

Små barnebasseng av denne typen, som gjerne er under en meter dype, får du til rundt 5 000 kroner; større og dypere varianter (gjerne rundt 1,20 meter dype) kommer fort opp i 20 000 - 30 000 kroner. Størrelsene varierer fra de små og runde med en diameter på ca. 3,5 meter, til de store, ovale med en lengde på opp til 10 meter.

Trebasseng

Trebasseng er mindre vanlig enn stålbasseng, men prinsippet er stort sett det samme. Innvendig er bassenget trukket med en solid duk, utvendig er det kledd i for eksempel furu eller lerk. Trebasseng kan monteres frittstående rett på telefritt underlag med god drenering. Det kan eventuelt også graves ned. For et trebasseng må du regne med å betale fra rundt 35 000 kroner og oppover.

Selvbygd basseng

Er du fingernem og ute etter en mer solid og permanent løsning, kan det være penger å spare på å bygge plaskedammen selv. Grønt Fokus er en av forhandlerne som tilbyr slike "selvbyggerpakker".

– De færreste har erfaring med å bygge badebasseng, men det trenger man heller ikke. Det holder å være normalt fingernem, mener salgskonsulent Arild Tønnessen. Et selvbyggerbasseng bygges nærmest etter legometoden, og det er derfor svært fleksibelt i forhold til utforming og størrelse.

IRRU: De aller minste bassengene, hvor man skifter vannet daglig, rekker sjelden å bli bakteriebomber. Foto: Bjørn Rørslett / Samfoto.

– Vi leverer elementer med spor til plassering av armeringsjern. Elementene er hule, men fylles med 15 centimeter betong. Innvendig kles bassenget med duk. Gjør man arbeidet selv, kan man få et fullisoleret basseng i armert betong til en forholdsvis rimelig penge, sier Tønnessen. I denne sammenheng er det ca. 100 000 kroner.

De fleste som selger denne typen løsninger, selger bassengene i pakker, der også de nødvendige rørlegg og koblinger, renseanlegg og filter, samt rengjøringssett og monteringsanvisninger følger med.

Glassfiberbasseng

Spiller ikke pris noen rolle? Da er det glassfiber som gjelder, i følge bassengforhandlerne Hus & Bolig har vært i kontakt med.

– Et helstøpt basseng i glassfiber er det som ser best ut, og det som fungerer best, reklamerer selger Rolf Carlsen i Bassengspesialisten, som anslår at et fiks ferdig badeklart glassfiberbasseng på fire ganger åtte meter med anlegg for vannoppvarming, rensing og sikkerhetsstrek kommer på rundt 250 000 kroner – pluss kostnadene til graving. Glassfiberbassengene kommer ferdig helstøpte i ønsket størrelse; installasjonen er derfor fort gjort når man først har fått gravd grøften. Carlsen anslår at det tar under en uke fra man begynner på prosjektet og til bassenget står badeklart.

Mange glassfiberbasseng kan stå med vann i om vinteren. De lages litt smalere i bunnen enn på toppen, slik vannet skyves oppover når det fryser og ikke forårsaker frostpregning i bassenget.

– Slike basseng kan ha samme vann i år etter år, det er dermed ikke nødvendig å koble bassenget på husets vann- og avløpssystem, sier Carlsen.

Det viktige tilleggsutstyret

En form for tildekking av bassenget må til for å ivareta sikkerheten. Mange velger å montere skyvetak, for på den måten også å forlenge badesesongen. Prisene på overbygninger varierer etter størrelse og type, men for 50 000 kroner skal du kunne få en anstendig glasskuppel over plaskedammen.

raa@huseierne.no

Lite arbeid med stort basseng

Sindre Risheim flyttet med familien fra Oslo til Hamar for å bo i drømmehuset med basseng i hagen, og har ikke angret et sekund.

TEKST OG STYLING: HEIDI WESTERLUND OG MARI KJETUN
FOTO: BYVIND BJØRKUM

– Det er ikke så mye arbeid med et basseng som mange tror. Jeg måler klorinnholdet og ph-verdiene hver uke, og justerer det etter behov med klor og kjemikalier. Dessuten sjokk-klorer jeg to – tre ganger i løpet av sesongen, sier Risheim. Bortsett fra dette er det ikke stort annet å gjøre enn å tømme skimmeren etter behov. Skimmeren er et avløpssluk i overflaten av bassengvannet, som er utstyrt med en sil til å fange opp løv, gress og andre fremmedelementer.

– Vi har aldri opplevd problemer med alger eller grumset vann, sier Sindre Risheim.

Falt pladask

Familien Risheim, som består av mor og far og to sønner på seks og ti år, hadde bodd flere år i Oslo og trivdes godt. Men da de fant et hus med stort utendørs svømmebasseng til salgs i Hamar var valget lett. Familien falt pladask.

– Vi hadde en fin hage i Oslo, men den var allikevel ingenting mot hagen vi

har nå, smiler Hanne Risheim. – Det var visningsdagen vi bestemte oss for å flytte tilbake til Hamar, og det har vi ikke angret et sekund på. Bassenget er en gammel drøm som har gått i oppfyllelse. Guttene våre bader og koser seg hele sommeren igjennom, og det å glede seg til våren er nå ensbetydende med: "Når kan vi begynne å bade i bassenget?"

Varmes av solen

Bassenget er utstyrt med solpanel og elektrisk varmekolbe, men disse tas sjelden i bruk; vannet varmes raskt opp når solen kommer. Dermed trenger ikke familien å bekymre seg for strømutfgifter til oppvarming.

– Om natten trekker vi over en presenning som tar vare på varmen og hindrer fordamping, forklarer Risheim. Det er heller ikke andre store utfgifter tilknyttet driften av bassenget.

– Vannavgifter varierer fra kommune til kommune; vi betaler 12 kroner og 13 øre pr. kubikk, og har ingen avløpsavgift.

Fakta om Hannes og Sindre Risheims basseng:

Mål: 4,8 meter x 10 meter

Vannmengde: 55 000 liter

Dybde: På grunnen 0,55 meter, på dypet 1,65 meter.

Varmetap/vanddamp: Bruker presenning om natten.

Renseanlegg: Standard sandfilter hvor badevannet blir rensert i løpet av seks timer. Pumpen kjøres kun på dagtid.

Sanden i filteret varer i ca. 5 år.

Årlig kostnader: ca. 2 500 kroner.

Sikkerhetskrav til svømmebasseng:

Badebasseng må sikres etter forskrift om krav til byggverk og produkter til byggverk (TEK). Forskriften krever at basseng skal "utformes, utstyres, avskjermes og brukes slik at personer, dyr eller utstyr ikke blir skadet." Videre krever forskriften at man legger særlig vekt på å forhindre barnulykker. "Tilfredsstillende sikkerhet oppnås ved solid og sikker tildekning, innhegning eller innbygging i avlåst rom. Utforming av sikkerhetstiltakene skal være slik at barn ikke utsettes for fare, f.eks. ved klatring eller kryping." Forskriften krever også at "byggverk med sikringsutstyr holdes i forsvarlig stand, slik at risiko for skader på personer, dyr og utstyr ikke øker p.g.a. slitasje, elde eller annen bruk av byggverket."

Basseng må ikke monteres nærmere enn to meter fra felles kloakk, vannforsyning eller høyspentkabel. Avstanden fra nabogrensen må minst være fire meter.

Et helstøpt basseng som vårt må tømmes i motsetning til et stålplatebasseng. Omtrent halvparten av vannet (27,5 kubikk) tappes ned til under dyser slik at anlegget kan tømmes for vann før vinteren, forteller Sindre.

Sikkerhet og badevett

Når det gjelder sikkerhet har familien satt opp et 1,5 m høyt gjerde rundt tomta, og porten har lås. Dette betyr at de kan dra bort fra huset uten å måtte dekke til bassenget først.

– Vi har også innført badevettregler, sier Hanne Risnes. – Guttene må holde støynivået nede, og vi tillater ikke for mange barn om gangen. Besøkende må ha med seg håndklær og badetøy – og barna må ha spurt om lov hjemme først. Vi satte fort opp en utedusj slik at vi kan spyle av oss gress før vi hopper i vannet og klorvann etterpå. Barna må skifte ute bak en busk slik at vi unngår all løpingen inn og ut av huset. Voksne får lov til å skifte inne, avslutter hun med et smil.